

Tekst: 2 Koningen 2: 1-14 en Handelingen 1: 1-11

Lieve mensen,

‘Wie weet waar de hemel is?’, vraagt juf.

Wat zeggen de kinderen? Massaal gaan de vingers de lucht in, als vliegers.

Arjan zegt: ‘Boven in de lucht, daar is de hemel.’

Bert is goochem en roept: ‘Nee, de hemel is onder de grond, want mijn opa is in de hemel en die hebben ze begraven.’

‘In mijn hart is de hemel, dat zegt mijn tante’, zegt Clara.

‘Ik ben een keer in de hemel geweest’, zegt Evelien.

Iedereen kijkt verbaasd. ‘Ja in het vliegtuig en toen we boven de wolken waren was daar de hemel.’

Dan zegt Iris met dromerige ogen: ‘Ik ben verliefd. Mijn moeder zegt dat je dan in de zevende hemel bent.’

Juf is verbluft. Wat weten die kinderen veel van de hemel. ‘Ik hoef jullie niks meer te vertellen.’

Zo is het. Kinderen geloven onbevangen in de hemel. Maar van Paulus leren we. Toen ik een kind was, geloofde ik als een kind. Nu ik een man ben...

Stef Bos is een man, een man die het geloof in de hemel is verloren. ‘Ik weet niet waar de hemel is. Ik weet niet waar ik heenga na dit leven... Toen ik een kind was, zag ik de hemel met ogen van een kind, maar die hemel is voorgoed verdwenen.’ Hij zingt het met een droefheid in zijn stem, melancholiek. De hemel is verdwenen.

Juf stelde een vraag. Ze vroeg *waar* de hemel is. Op haar *waar* kreeg ze prachtige kinderlijke antwoorden. Maar als je vraagt waar de hemel is, krijg je ruimtelijke antwoorden. Daar of hier, nee die kant op, oh daar. Iris en Clara wezen naar hart en liefde. Ja, dat is hemels...

Veel grote mensen zijn het geloof in de hemel kwijtgeraakt omdat ze naar een ruimte zochten of *ins Blaue hinein* dachten. Maar nu we volwassen zijn en zien, kunnen we opnieuw in de hemel leren geloven. Tenminste zo is het mij gegaan. Toen ik studeerde raakte ik het geloof in de hemel kwijt. Ik weet nog dat ik op een zondagavond weer naar mijn studentenkamer terug zou gaan en schertsend tegen mijn moeder zei: *Mem, ik liuwe ek net meer yn 'e himel*. Mijn moeder was in shock... Mijn vader minder. Die komt uit de generatie van

Kuitert en of hij nog in de hemel gelooft waag ik te betwijfelen. Ik intussen wel weer, maar niet meer als een kind. Of toch wel, als een kind vol vertrouwen. Niet de hemel is maar even, maar wij zijn er maar even, gemeten vanuit de maatstaf van de eeuwigheid, het eeuwige leven.

Met het verlies van de hemel als geloofswerkelijkheid, als plaats van God, zijn we ons besef van een tegenover kwijt geraakt. Wij hebben een tegenover nodig op eenzelfde wijze als de politiek dat heeft. Macht en tegenmacht, die twee kanten die elkaar scherp houden, die sturen en besturen. Gods hemel woont in de Bijbel. Ze is een dieptedimensie in de tekst. De mate waarin wij die tekst worden ervaren we in leven en in sterven die hemelse sfeer. De hemel in de bijbel betekent het naast elkaar bestaan van tegenstellingen, zoals water en vuur, lam en leeuw. Wat hier niet kan, dat kan daar wel.

Waar ik het deze week las, weet ik niet meer. Maar de strekking weet ik nog wel: Zonder hemel geen aarde. En daar lijkt het warempel wel op uit te lopen, op die waarheid.

Het voert nu veel te ver, maar om verder uit te denken en uit te leggen is het van groot belang: De grote klimaatcrisis komt door het verlies van de hemel, van de hemel als woning van God die meer is dan een dimensie waar wij na ons sterven heengaan, al zou ik ook daar graag een lans voor preken. In de hemel woont God en God is koning over heel de aarde. Dat voorkomt dat wij ons God en koning, machthebbers van andere levens wanen.

Zonder hemel gaat de mensheid ten onder. Dat komt nu aan het licht, wij mensen zijn rovers en jagers op elkaar geworden en op alle leven als er geen God meer is die scheiding en onderscheid aanbrengt. Ja we hebben een woonplaats voor God nodig. Maar het is niet aan ons, om die te duiden op menselijke wijze. God zelf laat ons af en toe een glimp van zijn eeuwigheid zien. Bijvoorbeeld in die wondermooie vertelling over het hemelen van Elia.

Ze gaan samen, Elia en Elisa, deze zielsverwanten. Ze gaan vanuit een weten. Dit verhaal zelf is hemels, in zijn compositie. Het is kunst, goddelijke kunst. Elia wil alleen gaan, zijn pupil niet belasten met zijn hemelreis. Maar net zoals Ruth bij Naomi blijft als zij haar vraagt in Moab te blijven, is er ook hier geen sprake van die optie. *Waar jij heengaat ga ik met je mee.* Tot drie keer toe klinkt die zin, als een refrein. Elisa zweert bij de Eeuwige en zijn ziel dat hij bij Elia zal blijven. Bijzonder aan hun reis is, dat het in wezen een heenreis is, en daarmee is het de reis van de ziel die teruggaat naar haar oorsprong, naar haar hemelse bron. Het is bekend dat Elia gaat hemelen. Zoals Franekers op straat nieuwtjes

met elkaar uitwisselen, zo doen de profeten van Bethel en Jericho dat ook en wat zegt Elisa? *Ook ik weet het, stil maar.*

Waarover men niet spreken kan, moet men zwijgen. De hemel past niet in nieuwtjes.

Met de hemel komt er storm van God, en dan doet de mens er goed aan om te verstillen. In de Bijbel is deze opname met de Hemelwagen voorbehouden aan Elia en aan Henoeh die wandelend opging in Gods hemels werkelijkheid.

De terugreis gaat tot aan de Jordaan. Van verre kijken de profetenzonen en van nabij ziet Elisa als getuige wat Elia doet.

Hij neemt zijn mantel, rolt die op en slaat ermee op het water. Het water splijt en tezamen gaan de twee naar de overzij. Zo gaan zij getweeën tezamen, net als Abraham en Izaäk, vader en zoon, in vertrouwen. Zo mooi, zo sterk. Deze ontmanteling wil zeggen, ik leg af wat is geweest, ik rol het op en breng het bij God. Om bij God te komen moet Elia de rivier de Jordaan passeren. Dat passeren is gelijk aan sterven, loslaten van alles waaraan je gehecht was. Het is een rite de passage van tijd naar eeuwigheid. Je mantel afleggen wil zeggen: mijn verleden, ik leg het af. De druk en zorg, ze behoren tot het verleden. In het woord mantel schuilt een geheim. Het heeft als stam de laatste maand van het Joodse jaar, de maand Adar, en dat betekent ook kleed of mantel. En dat einde van het jaar slaat op het water en het water symboliseert de stroom van de tijd. Het is eindtijd. Het is voltooid. En in het einde opent zich voor Elia, de Heer is mijn God, en zijn getuige Elisa, De Heer mijn God helpt, een pad door de rivier. De Jordaan staat voor afdalen, voor sterven en ondergang. En intussen gebeurt er in die beide van alles. Elia vraagt niet meer blijf toch hier en nu, maar hij vraagt: wat wens je?

Doe een wens. Elisa wenst: *doe een dubbel deel van uw geest op mij komen.*

Kun je zien wat ik zie, zie je wat mijn hemelvaren inhoudt? Kijk je als een kind, of ben je ziener? Zie je het Onzienlijke?

De storm doorbreekt de stilte. In de storm verheft Elia zich. Een wagen met paarden nemen hem op. De wagen, de merkeba, neemt hem op. Wagen staat voor vervoer en verwijst naar vervoering, in vervoering raken.

Elisa schreeuwt: *vader, mijn vader.*

En hij ziet het.

Hij is van getuige nu ziener geworden.

Hij heeft hemelvaart ervaren als getuige, hij weet ervan. Hij weet nu wat hemels is. Vervoering bracht hem daar, terwijl zij pratend verder gingen aan de overkant.

En nu staat Elisa weer alleen. Zijn aards bestaan is nog niet klaar. Hij krijgt de opdracht om in het spoor van Elia verder te gaan, de wereld tegemoet. Dat de angst en de twijfel hem daar alweer bijna om het hart slaan, voel je in de wijze waarop hij de achtergebleven mantel van Elia opraapt en hem eveneens op het water slaat. Je hoort hem bijna denken, dit zal bij mij wel niet werken, het was allemaal een hemelse droom die niks met de harde werkelijkheid te maken heeft.

En hij neemt de mantel van Elia die van hem afgevallen is, slaat daarmee op het water en zegt: wáár is de ene, de God van Elia?

En dan, dan slaat ook Elisa op het water en zie, de wateren splijten en Elisa kan oversteken. En zo komt hij terug bij de wachtende profeten aan de overkant, vanwaar hij vertrokken was, en waar ook wij op hem wachten.

Wij, met ons verlangen naar de hemel en het hemelse, met ons verlangen om bij God bewaard te zijn. Om uiteindelijk weer verenigd te worden met onze dierbaren. Zij zijn bij God, maar hoe dat eruitziet, dat weten wij niet. Dat is de waarheid over de hemel, dat wij het niet weten.

Hemelvaartverhalen zijn aanschouwelijke voorstellingen om ons gemeente het geheim van het verenigen van God en mens te vertellen. Zo intiem is de band tussen Elia en God, tussen Jezus en zijn hemelse Vader, dat God hen, na hun aardse leven helemaal in zijn heerlijkheid heeft opgenomen.

De beweging van Hemelvaart is, dat God zijn hand uitsteekt en het leven over de dood heen naar zich toehaalt.

Bij de hemelvaart van Jezus verdwijnt Jezus in een wolk, de wolk van God. In de wolk is het Goddelijke Weten. Daar verdampen vragen als waar is de hemel en waar woont God. Wij staan erbij en wij kijken ernaar, en dan, dan keren we naar ons leven terug.

Amen

